

POSOUZENÍ SOUČASNÉHO SYSTÉMU HODNOCENÍ EXTERIÉRU A 1/1 PŘI PŘEHLÍDKÁCH DVOULETÝCH KONÍ ČSSR

J. Jelínek

JELÍNEK, J. (Výzkumná stanice pro chov koní, Slatiňany): *Posouzení současného systému hodnocení exteriéru A 1/1 při přehlídkách dvouletých koní ČSSR*. Živoč. Vyr., 33, 1988 (6) : 567-575.

Byl posouzen současný stav realizovaného systému klasifikace exteriéru anglických plnokrevníků při přehlídkách dvouletých koní v ČSSR. Hodnocení zahrnuje 12 posledních ročníků a využívá matematicko-statistických metod. Zkoumaný materiál představuje 1207 koní, z toho 538 hřebců a 669 klisen. Z výsledků analýzy vyplývá, že dosavadní praxe nesplňuje očekávání požadované závaznými předpisy, ani potřeby plemenářské praxe. Interpretované výsledky neumožňují, a to především pro jejich časovou nesrovnatelnost, odpovídající využití v kontrole dědičnosti exteriéru rodičů, zejména s přihlédnutím na význam anglického plnokrevníka pro zušlechťování ostatních plemen koní. Potřebnou objektivitu nezaručuje ani rané věkové období, v němž jsou koně klasifikováni. Pokud má další činnost v této oblasti odpovídat požadavkům, je nutné vyhovět předpokladům uvedeným v závěru práce.

anglický plnokrevník; exteriér

Anglický plnokrevník je vysoce specializované, jednostranně užitkové plemeno koní, při jehož šlechtění je hlavní důraz kladen na výkonnost v rovinových dostizích. Exteriér je hodnocen obdobným způsobem jako u ostatních plemen koní, pro plemenný výběr v plnokrevném chovu však není rozhodujícím kritériem. Přesto však nelze jeho úroveň přehlédnout. Podle zákona o plemenitbě č. 86/1972 Sb. a platné oborové normy Chov A 1/1 (ON 46 6325) je povinností provádět při vstupu i výstupu z výkonnostních zkoušek (rovinových dostihů) jeho hodnocení. Současná praxe v chovu A 1/1 v ČSSR realizuje tyto zkoušky k tomu určenou komisí vždy v jarním období v dostihových střediscích Státního závodiště Praha.

Do roku 1987 byly tyto výsledky hodnocení exteriéru slučovány s body za původ ve výsledné hodnocení při přehlídkách dvouletých koní. Od roku 1987 je prováděna pouze klasifikace exteriéru.

Jistě není nevýznamné, jakým způsobem je kvalita exteriéru plemeníků přenášena na jejich potomky. Kontrola úrovně přenosu by se měla stát neopominutelnou součástí výsledků kontroly dědičnosti potomstva, kterou od roku 1980 každoročně zveřejňujeme.

Z tohoto důvodu jsme výsledky za poslední období podrobili analýze a jsou předmětem předložené práce.

Posuzovaná problematika se v naší odborné a vědecké literatuře dosud neřešila. Vlastní způsob posuzování exteriéru A 1/1 se jen velmi málo odlišuje od posuzování ostatních plemen koní, což demonstrují např. Lerche, Michal (1956), Bílek a kol. (1958), Koželuha a kol. (1965) a Kopecký a kol. (1963).

MATERIÁL A METODA

Zkoumaný soubor zahrnuje dostupné podklady z klasifikace exteriéru dvouletých anglických plnokrevníků, která je prováděna na Státním závodišti v Praze - Velké Chuchli. Materiál je posuzován v časovém úseku ročníků narozených v letech 1974 až 1985, tj. za 12 let. Celkem bylo hodnoceno 1207 klasifikovaných dvouletých plnokrevníků, z toho 538 hřebců a 669 klisen. Hodnocení exteriéru provádějí vždy dvě komise pro hřebce a klisny zvlášť. Tyto komise jsou plemenářskou organizací každoročně jmenovány z řad plemenářský pracovníků a zkušených chovatelů anglického plnokrevníka. Klasifikace probíhá na bázi 10bodové stupnice. Počet bodů je stanoven veřejnou dohodou v rámci členů komise.

V první části práce byl proveden výpočet průměrů ze získaných bodových hodnot jednotlivých koní, včetně základních statistických charakteristik ($\bar{x}$, s , s_x v%) a byly vyznačeny hranice maximálních a minimálních bodových zisků na úrovni jednotlivých ročníků. Nalezené bodové průměry byly podrobeny analýze rozptylu jednoduchého třídění a získané výsledky hodnot F byly srovnány s tabelovanými úrovněmi 5% a 1% hladiny statistické významnosti.

Aby byla vyloučena chyba z případné poruchy normality, jak prokázal Jelínek (1985), realizovali jsme dále Kruskal-Wallisův neparametrický test. Vypočítané statistické hodnoty KW jsme opět srovnali s tabelovanými hodnotami zmíněných úrovní. Celý přístup k matematicko-statistickému hodnocení jsme provedli ve shodě s postupem, který přináší Kába (1980). K posouzení významnosti signifikance diferencí mezi konkrétními lety jsme použili Scheffeho metodu vícenásobného porovnání v interpretaci, kterou uvádí Anděl (1978).

V druhé části hodnocení jsme zachovali shodný postup při srovnání ročníků na úrovni pohlaví, protože klasifikace hřebců a klisen, jak jsme již uvedli, je prováděna odděleně dvěma nezávislými komisemi. Výsledek byl opět podroben analýze variance jednoduchého třídění, neparametrickému Kruskal-Wallisově testu a Scheffeho metodě vícenásobného porovnání.

Ve třetí části jsme výsledné hodnoty exteriéru jednotlivých koní roztřídili podle otců. Rozdíly průměrů bodových zisků byly opět testovány již dříve uvedenými testy. S ohledem na malou četnost potomků některých plemeníků a zjištěné signifikantní rozdíly mezi ročníky a pohlavím nebyla již realizována Scheffeho metoda vícenásobného porovnání. Z nalezených výsledků byly vyvozeny závěry a návrh opatření pro další praktické provádění klasifikace exteriéru anglických plnokrevníků.

VÝSLEDKY

Průměrné bodové zisky, včetně základních statistických charakteristik a variačního rozpětí, bez ohledu na pohlaví, jsou uvedeny v tab. I.

Výsledek jednofaktorové analýzy variance mezi ročníky ($F = 10,443^{++}$, kritická hodnota na hladině 0,01 = 2,150) naznačuje, že rozdíly jsou průkazné již na 1% hladině statistické významnosti.

Obdobné zjištění poskytl i výsledek neparametrického Kruskal-Wallisova testu. Nalezená testovací hodnota KW = 105,178⁺⁺ (kritická hodnota na hladině 0,01 = 24,725).

Při podrobném hodnocení signifikance diferencí Scheffeho metodou vícenásobného porovnání jsme došli k závěru, že celkem deset porovnávaných kombinací dvojic ročníků se od sebe průkazně liší na 5% hladině statistické významnosti a sedm kombinací dvojic dokonce na 1% hladině významnosti. Podrobný náleze plyne z tab. II.

V tab. III zveřejňujeme průměrné bodové zisky hřebců a klisen v jednotlivých sledovaných ročnících, včetně základních statistických charakteristik a variačního rozpětí.

Zjištěné průměry bodových hodnot opět vykazaly u obou pohlaví statisticky průkazné diference, což je patrné z výsledku jednofaktorové analýzy variance — testovací kritéria F v obou případech vysoce pře-

I. Průměrné bodové zisky a základní statistické charakteristiky hodnocených ročníků — The average number of points and the basic statistical characteristics of the years of horses under study

Ročník narození	n	Průměrný bodový zisk ² $\bar{x}$	s	s $\bar{x}$	v ⁰ %	Variační rozpětí ³	
						x _{min}	x _{max}
1974	94	5,76	1,122	0,116	19,48	3,5	8,6
1975	96	5,91	1,268	0,129	21,45	3,5	8,5
1976	75	5,90	1,103	0,127	18,70	3,0	7,6
1977	92	5,84	1,163	0,121	19,93	3,5	9,0
1978	95	6,35	1,424	0,146	22,43	3,0	9,0
1979	42	5,15	1,222	0,189	23,71	3,0	7,0
1980	97	6,21	0,978	0,099	15,76	4,0	8,5
1981	101	5,93	1,096	0,109	18,47	2,5	8,0
1982	124	6,06	0,735	0,066	12,13	4,5	7,8
1983	120	5,44	0,966	0,088	17,76	3,0	8,0
1984	132	5,97	0,917	0,080	15,37	3,5	7,8
1985	139	6,50	0,794	0,067	12,21	4,5	8,8

¹year of birth, ²average number of points, ³variation range

kračují hladinu 1% spolehlivosti (hřebci — $F = 6,865^{++}$, klisny — $F = 6,171^{++}$).

Shodný výsledek potvrzuje i neparametrický Kruskal-Wallisův test, kdy hodnota KW opět výrazně převyšuje kritickou hodnotu 1% hladiny statistické významnosti (hřebci — $KW = 71,99$, klisny — $KW = 62,79$).

II. Statistická průkaznost porovnávaných ročníků — Statistical significance of differences between the years of horses

Kombinace porovnávaných ročníků ¹	Statistická průkaznost na hladině ²	
	0,05	0,01
1974—1985	+	++
1977—1985	+	
1978—1979	+	++
1978—1983	+	++
1979—1980	+	++
1979—1982	+	
1979—1985	+	++
1980—1983	+	++
1982—1983	+	
1983—1985	+	++

¹combinations of the compared years of horses, ²statistical significance at the level of

III. Průměrné bodové zisky a základní statistické charakteristiky hodnocených ročníků (podle pohlaví) — The average numbers of points and the basic statistical characteristics of the years of horses (according to the sex)

Po- hlaví ⁴	Ročník narození ¹	n	Průměrný bodový zisk ² $\bar{x}$	s	s _F	v ⁰ %	Variační rozpětí ³	
							x _{min}	x _{max}
Hřebci ⁵	1974	50	5,71	1,103	0,156	19,29	4,2	8,6
	1975	39	5,73	1,185	0,190	20,69	3,5	8,2
	1976	40	5,47	1,176	0,186	21,49	3,0	7,3
	1977	38	5,78	1,354	0,220	23,43	4,0	9,0
	1978	43	6,53	1,473	0,225	22,56	3,0	9,0
	1979	16	5,37	1,360	0,340	25,30	3,5	7,5
	1980	40	6,43	0,909	0,144	14,14	4,5	8,5
	1981	44	5,74	1,076	0,162	18,74	4,0	8,0
	1982	54	5,95	0,761	0,104	12,79	4,5	7,8
	1983	55	5,42	1,174	0,158	21,66	3,0	8,0
	1984	59	6,07	0,888	0,116	14,63	4,0	7,8
1985	60	6,61	0,697	0,090	10,54	5,0	8,3	
Klisky ⁶	1974	44	5,81	1,155	0,174	19,87	3,5	8,0
	1975	57	6,03	1,317	0,174	21,83	3,5	8,5
	1976	35	6,38	0,780	0,132	12,23	4,5	7,6
	1977	54	5,87	1,019	0,139	17,35	3,5	8,0
	1978	52	6,20	1,380	0,191	22,25	3,5	8,5
	1979	26	5,02	1,136	0,223	22,62	3,0	8,0
	1980	57	6,05	1,003	0,133	16,57	4,0	8,5
	1981	57	6,08	1,097	0,145	18,05	2,5	8,0
	1982	70	6,14	0,708	0,085	11,53	4,5	7,3
	1983	65	5,46	0,757	0,094	13,86	4,0	7,0
	1984	73	5,88	0,937	0,110	15,93	3,5	7,5
1985	79	6,41	0,855	0,096	13,33	4,5	8,8	

⁴sex, ⁵stallions, ⁶mares; for 1—3 see Tab. I

Podrobným rozlišením významnosti rozdílů pohlaví podle jednotlivých ročníků za využití Scheffeho metody vícenásobného porovnání jsme potvrdili řadu signifikantních diferencí mezi ročníky, které plynou z tab. IV.

K podobným závěrům jsme dospěli při celkovém porovnání diferencí obou pohlaví v jednotlivých letech využitím jednofaktorové analýzy variance — $F = 6,323^{++}$, hodnota testovacího kritéria Kruskal-Wallisova testu $KW = 136,50^{++}$.

Po rozřídění souboru podle otců, bez ohledu na jednotlivé ročníky, jsme získali celkem 38 skupin, jejichž četnost kolísala od 6 (Sapo) do 104 (Behistoun) hodnocených potomků. I když jsme si vědomi, že řada průkazných rozdílů mezi ročníky i pohlavím, způsobená především ne-

IV. Statistická průkaznost porovnávaných ročníků (podle pohlaví) — Statistical significance of differences between the years of horses (according to the sex)

Pohlaví ⁴	Kombinace porovnávaných ročníků ¹	Statistická průkaznost na hladině ²	
		0,05	0,01
Hřebci ⁵	1976—1978	+	
	1976—1985	+	++
	1978—1983	+	++
	1980—1983	+	
	1983—1985	+	++
Klisny ⁶	1976—1979	+	++
	1978—1979	+	
	1979—1981	+	
	1979—1982	+	
	1979—1985	+	++
	1983—1985	+	++

For 1—2 see Tab. II, for 4—6 Tab. III

jednotným přístupem konkrétních komisí, neopravňuje k takovému třídění, provedli jsme toto vyhodnocení s tím, že výsledky přinášejí určitou orientaci (tab. V). Neuvádíme proto základní statistické charakteristiky a konstatujeme, že i v tomto případě jsme mezi výsledky jednotlivých otců našli signifikantní rozdíly, které však asi z uvedených důvodů neodpovídají objektivnímu stavu ($F = 3,595^{++}$, $KW = 122,22^{++}$).

DISKUSE

Již v úvodní části jsme zdůraznili, že exteriér nemá pro hlavní poslání chovu A 1/1 prvořadý význam. Jeho kvalitu při plemenném výběru však nelze zcela přehlížet, především z důvodu jeho významu pro ostatní plemena koní. Závazné jsou i povinnosti vycházející z platného zákona o plemenitbě hospodářských zvířat a ON 46 6325 Chov A 1/1.

Má-li však tato poměrně nákladná záležitost být v chovatelsko-plemenářské praxi užitečná, je třeba zajistit potřebný stupeň objektivity klasifikace a její srovnatelnost v rámci časové řady ročníků. Nebude-li tato podmínka splněna, nelze zodpovědně provádět posouzení kvality exteriéru potomstva rodičů, především hřebců, v kontrole dědičnosti.

Proto jsme přistoupili k vyhodnocení co nejširší báze těchto klasifikací (alespoň dvouletých plnokrevných koní v ČSSR) z oficiálních podkladů Státního závodiště Praha v rocích, které zahrnují potomstvo našich současných plnokrevných plemenů (hodnocení po výstupu ze zkoušek výkonnosti, tj. po ukončení dostihové kariéry tříletých koní, dosud organizováno není). Je tedy klasifikován exteriér jedinců s naprosto nedokončeným tělesným vývinem, tj. ve věku od 2 do 28 měsíců.

Výsledky uvedené v tab. I a průkaznost rozdílů mezi jednotlivými roky jednoznačně signalizují neobjektivní stav bodového ocenění, který

V. Průměrný bodový zisk a variační rozpětí hodnocených potomků (podle otců) —
 The average number of points and the variation range of the progenies (according
 to the sires)

Pořadí ¹	Jméno otce ²	Počet hodnocených potomků ³	Průměrný bodový zisk ⁴ $\bar{x}$	Variační rozpětí ⁵	
				$x_{\min}$	$x_{\max}$
1	Amyndas	8	7,312	6,3	8,1
2	Lincoln	30	6,720	4,0	7,8
3	Masis	16	6,712	4,5	8,5
4	Mehari	17	6,647	5,0	8,0
5	Behistoun	104	6,322	3,5	8,5
6	Zigeunersohn	11	6,273	4,5	8,0
7	Scot. Rifle	59	6,269	4,0	8,3
8	Donald	32	6,259	4,8	8,5
9	Norbert	51	6,237	4,0	9,0
10	Silvaner	11	6,191	5,0	7,0
11	Nikolas	8	6,125	5,0	8,0
12	Arcaro	70	6,097	3,0	8,5
13	Waidwerk	44	6,036	3,5	9,0
14	Sapo	6	6,033	4,5	7,2
15	Hviezdar	36	6,003	4,0	8,5
16	Manrico	13	5,923	4,2	7,7
17	Silver	37	5,873	3,0	8,0
18	Abad	10	5,870	4,5	7,0
19	Hugben	26	5,842	4,0	7,5
20	Korok	10	5,770	5,0	7,0
21	Athens Wood	13	5,754	3,5	7,0
22	Flying Star	20	5,705	4,0	7,0
23	Agadir	8	5,688	4,5	7,0
24	Libanon	34	5,679	3,0	8,0
25	Filippy	20	5,665	4,0	6,6
26	Royal David	14	5,657	4,0	8,0
27	All Tiger	12	5,650	4,5	6,8
28	Lyon	10	5,580	4,0	7,2
29	Kento	36	5,531	3,0	7,7
30	Relief	15	5,527	4,0	7,0
31	Court Gift	15	5,460	4,0	8,0
32	Meander	8	5,437	4,0	6,2
33	Lakmus	37	5,427	2,5	8,0
34	Myjavan	18	5,417	4,0	7,3
35	Toxin	23	5,409	3,0	7,6
36	Infernal	10	5,400	4,5	7,0
37	Seal	16	5,287	3,5	7,7
38	Corvet	10	5,240	3,5	7,5

¹order, ²name of sire, ³number of evaluated progenies ⁴average number of points, ⁵variation range

plyne především z rozdílných přístupů konkrétních komisí v různých letech, a výsledky se často diametrálně liší. Např. způsob bodování komisí v roce 1980 (ročník narození koní 1978), využívá rozsah desetibodové stupnice v šesti bodech ($n = 95$, $x_{\min} = 3$ body, $x_{\max} = 9$ bodů). Naproti tomu stojí výsledek klasifikace z roku 1984 (ročník 1982), kdy 124 hodnocených jedinců bylo zařazeno do variačního rozpětí pouhých 3,3 bodů, přičemž nejhorší kůň dosáhl 4,5 bodů a nejlepší 7,8 bodů. Obdobné konstatování je ještě markantnější při analýze jednotlivých ročníků podle pohlaví, jak je zřejmé z tab. III. I když se zde již neslučují výsledky klasifikace vždy dvou komisí v jednom roce (pro hřebce a klisny), přesto se výsledky průměrných bodových zisků mezi ročníky často signifikantně liší. Rovněž využívání variačního rozpětí desetibodové klasifikační stupnice je neadekvátní a s lety neúnosně proměnlivé. Např. ročník klisen 1982, hodnocený v roce 1984, se komisi podařilo soustředit do rozpětí pouhých 2,8 bodů, přestože se jednalo o 70 koní a nejhorší zvíře dosáhlo 4,5 bodů a nejlepší 7,3 bodů. Podobná situace je zřejmá u 65 klisen hodnocených v roce 1985 (ročník 1983), kdy využití variačního bodového rozpětí reprezentuje 3 body ($x_{\min} = 4$ body, $x_{\max} = 7$ bodů). Ostrým kontrastem působí i výsledek klasifikace 60 hřebců v roce 1987 (ročník 1985), kdy nejenže bylo využito pouze tří bodů variačního rozpětí, ale dokonce nejhorší jedinec ročníkové variační řady byl klasifikován 5 body, což znamená, že v tomto ročníku nebyl shledán hřelec podprůměrného exteriéru. Naproti tomu při klasifikaci ročníku hřebců 1978 v roce 1980 bylo využito bodového rozpětí od 3 do 9 bodů.

Z uvedených faktů plyne, že kontinuita srovnatelné úrovně a způsobu klasifikace jednotlivých komisí je často natolik porušena, že využití výsledků hodnocení pro účely posouzení kvality exteriéru potomstva, zejména plemenků v kontrole dědičnosti, se stává značně problematické. Průměrné bodové zisky potomstev jednotlivých plemenků (tab. V) jsou uváděny jen pro úplnost hodnocení a mají vysoce orientační charakter.

Příčinou tohoto stavu je samotná skutečnost signifikantních rozdílů v bodovém ocenění exteriéru mezi skupinami s rozsahem 50 až 79 jedinců, dokonce shodného pohlaví, obdobně jako nahloučení rozpětí do 2,8 nebo 3 bodů s nejhorším vyjádřením 5 bodů, což je střed klasifikační stupnice. Zejména druhý fakt je při tomto naprosto nahodilém a dostatečně heterogenním zastoupení rodičů téměř vyloučen a často ani neodpovídá normálnímu rozdělení, kterým se proměnlivost kvality exteriéru řídí.

Samotná klasifikace probíhá tak, že předvedené zvíře je po popisu exteriéru bodováno společně „veřejnou dohodou“, aniž by jednotliví členové komise vyjádřili své hodnocení samostatně, čímž dochází často k ovlivnění názorem prvního člena komise, který bodové ocenění vysloví. Bylo by proto velmi účelné, aby každý z členů komise byl nucen anonymně sdělit nejprve svůj názor a teprve pak by se přibližným „průměrováním“ dospělo ke konečnému hodnocení. Rovněž se nabízí otázka, zda by nebylo vhodné řešit ocenění zjednodušenou pětistupňovou slovní stupnicí, bez vyjadřování podrobnějšího dělení. Takové hodnocení, ač na první pohled značně nepřesné, by rozhodně správněji rozlišilo potomstvo jednotlivých rodičů než dosavadní způsob a umožnilo by srovnání v různých ročnících, které je v kontrole dědičnosti nezbytné. Potomstvo hřebců by pak (zejména u hodnocení dvouletých koní), bylo

rozlišeno na koně „velmi dobrého“, „nadprůměrného“, „průměrného“, „podprůměrného“ a „velmi špatného“ exteriéru. Zároveň by komise u jednotlivých zvířat zachytila dvě až tři nejmarkantnější přednosti, event. vady, což by pro posouzení dědičného přínosu rodičů zcela stačilo.

Závěrem k celé problematice realizace současného systému hodnocení exteriéru anglických plnokrevníků při přehlídkách dvouletých koní považujeme za nutné zdůraznit, že pokud se v dalších letech nepodaří sjednotit systém práce a zabezpečit kontinuitu úrovně hodnocení jednotlivých komisí, jakož i využívání shodného, pokud možno celého rozsahu bodové stupnice, stává se tato klasifikace exteriéru pro kontrolu dědičnosti nejen postradatelnou, ale do značné míry i samoúčelnou a neefektivní. Pokud má další činnost v této oblasti odpovídat výše uvedeným požadavkům, je nutné vyhovět těmto předpokladům:

1. Zajistit kvalitní práci komisí, které budou usměrněny jednotným pokynem pro hodnocení exteriéru zvířat v celém variačním rozpětí použité klasifikační stupnice [popř. využívanou stupnicí zjednodušit, zamezit využívání desetinové specifikace, zajistit anonymitu a přibližné průměrování skutečných názorů jednotlivých členů komisí].
2. Dodržet bezpodmínečnou kontinuitu práce komisí v jednotlivých letech, tj. zabezpečit minimální změny ve složení komisí. Pokud ke změnám musí dojít, provést řádnou instruktáž nových členů.
3. Hlavní těžiště klasifikace položit na hodnocení exteriéru po výstupu z výkonnostních zkoušek, tj. po ukončení dostihové kariéry tříletého ročníku koní, podle platných závazných předpisů.
4. Při organizaci přehlídek dvouletých plnokrevných koní neslučovat výsledky klasifikace s tzv. „původovou třídou“ podle dosavadního způsobu. V případě požadavku je nutné systém původových kvalit nejprve přepracovat.

Literatura

- ANDĚL, J.: Matematická statistika. Praha, SNTL 1978.
BÍLEK, J. a kol.: Speciální zootechnika — chov koní. Praha, SZN 1958.
JELÍNEK, J.: Studie možnosti využití Generálního handicapu a dostihového času jako měřítka výkonnosti anglického plnokrevníka pro plemennou analýzu a kontrolu dědičnosti. [Dílčí závěrečná zpráva.] Slatiňany, VSCHK 1985.
KÁBA, B.: Statistika. Učební texty vysokých škol. Praha, SPN 1980.
KOŽELUHA, V. a kol.: Obecná zootechnika. Praha, SZN 1965.
KOPECKÝ, J. a kol.: Speciální zootechnika. Praha, SZN 1963.
LERCHE, F. — MICHAL, V.: Chov koní. Praha, SZN 1956.

Došlo dne 7. 12. 1987

ЙЕЛИНЕК, Й. (Опытная станция по разведению лошадей, Слатиняны): Оценка современной системы оценивания экстерьера А 1/1 при смотре двухлетних лошадей СССР. Живот. Выр., 33, 1988 (6) : 567-575.

Оценивалось современное состояние реализованной системы классификации экстерьера английских чистопородных лошадей в ЧССР. Оценка включает 12 последних ставляет 1207 лошадей, из которых 538 жеребцов и 699 кобыл. Из результатов анализа годов и использует математико-статистические методы. Испытываемый материал предвываетекает, что досегоднешняя практика не выполняет ожидаемые требования обязательными предписаниями, ни требованиями племенной работы. Интерпретированные

результаты не позволяют, и причем из-за их несравнимости во времени, соответствующее использование в контроле наследственности экстерьера родителей, в основном с усмотрением на значение английской чистопородной лошади для улучшения остальных пород лошадей. Нужную объективность не обеспечивает им даже ранний возрастной этап, в котором лошади классифицируют. Если должна следовать деятельность в этой области соответствовать требованиям, то следует угодить предпосылкам приведенным в заключении работы.

английская чистопородная лошадь; экстерьер

JELÍNEK, J. (Research Station for Horse Breeding, Slatiňany): *Evaluation of the Present System of Classifying the Conformation of English Thoroughbred Horses at Two-Year-Old Horse Shows*. Živoč. Vyr., 33, 1988 (6) : 567-575.

The present state of the system of conformation classification of the English Thoroughbred horses was evaluated as used at present at the shows of two-year-old horses in Czechoslovakia. The evaluation comprises the last twelve years with the use of mathematico-statistical methods. The material under study is represented by 1207 horses, including 538 stallions and 669 mares. It follows from the results of the analysis that the system used at present fails to meet the obligatory regulations as well as the requirements of horse breeding practice. The interpreted results are not balanced from the point of view of time and fail to enable thorough use in the progeny testing for conformation, especially with regard to the importance of the English Thoroughbred horse for the improvement of the other horse breeds. The early age when the horses are classified is another drawback because the needed objectivity cannot be guaranteed. If further work in this field is to meet the requirements, it must comply with the principles laid down in the conclusion of the paper.

English Thoroughbred horse; conformation

JELÍNEK, J. (Forschungsstation für Pferdezucht, Slatiňany): *Bewertung des gegenwärtigen Systems der Exterieurbeurteilung des Englischen Vollbluts bei Vorführungen zweijähriger Pferde in der ČSSR*. Živoč. Vyr., 33, 1988 (6) : 567-575.

Es wurde der gegenwärtige Stand des realisierten Systems der Exterieurklassifizierung bei Vorführungen zweijähriger Pferde in der ČSSR beurteilt. Die Bewertung schließt die 12 letzten Jahrgänge ein und wendet mathematisch-statistische Methoden an. Die zu bewertende Kollektion umfaßte 1207 Pferde, davon 538 Hengste und 669 Stuten. Aus Ergebnissen der Analyse geht hervor, daß die bisherige Praxis weder die anhand verbindlicher Vorschriften vorausgesetzten Erwartungen noch die Bedürfnisse der Praxis erfüllt. Die interpretierten Ergebnisse gestatten, wegen ihrer zeitlichen Inkomparabilität keine entsprechende Anwendung in der Vererbungskontrolle des Exterieurs der Eltern, insbesondere im Hinblick auf die Bedeutung des Englischen Vollbluts für die Veredlung weiterer Pferderassen. Die erforderliche Objektivität wird selbst durch das frühe Alter, in dem die Pferde klassifiziert werden, nicht gesichert. Falls die weitere Tätigkeit auf diesem Gebiet den Anforderungen entsprechen soll, sind die im Schlußteil der Arbeit angeführten Voraussetzungen zu befolgen.

Englischer Vollblüter; Exterieur

Adresa autora:

Ing. Jaroslav Jelínek, CSc., Výzkumná stanice pro chov koní, 538 21 Slatiňany

---